

17020546

Gedeputeerde Staten**Provinciale Staten van de provincie Zeeland**

T.a.v. de voorzitter

onderwerp
Provinciale beschouwing miljoenennota 2018**kenmerk**
17020350**behandeld door**
dr. V.A. Klap
+31 118 752120**verzonden****29 SEP. 2017**

Middelburg, 26 september 2017

Geachte voorzitter,

Op dinsdag 19 september 2017 presenteerde het demissionaire kabinet de miljoenennota 2018 en de daarbij behorende begrotingen per ministerie, het MIRT-overzicht en het Deltaprogramma. De Zeeuwse overheden en het IPO hebben daar al meteen een korte reactie op gegeven die wij als bijlagen aan deze brief toevoegen.

Onderstaande tekst beschrijft de voor Zeeland belangrijke punten uit de miljoenennota, die voor uw Staten mogelijk relevant zijn bij de behandeling van de provinciale begroting 2018.

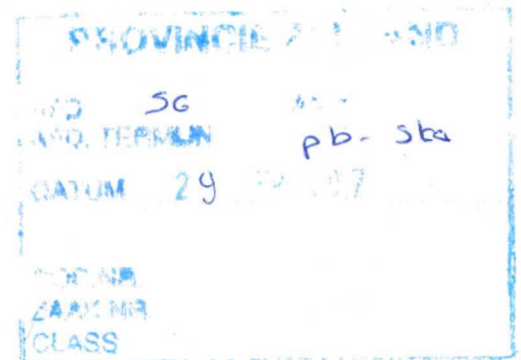
De Miljoenennota vanuit Zeeuws perspectief

De miljoenennota 2018, met een groot aantal bijlagen, beschrijft de beleidskeuzen en de bijbehorende rijksbegroting voor het jaar 2018. Vanwege de demissionaire status van het huidige kabinet is de miljoenennota uitgesproken beleidsarm en bevat zo goed als geen verrassingen. Voor nieuw beleid moeten we wachten op een nieuw kabinet.

Een en ander maakt dat deze GS-nota beknopt blijft. Hij bestaat uit drie lijstjes. Het eerste bevat de punten waarover de miljoenennota geen relevante informatie bevat. Voor de goede orde; dat betekent uiteraard niet dat er op die onderwerpen geen relevante zaken spelen, maar slechts dat er geen nieuw beleid en/of aangepaste budgetten aan de orde zijn. Indien budgetten conform eerdere prognose zijn gereserveerd, zijn die dus niet in deze nota opgenomen. Het tweede lijstje bevat de zaken waarvoor budget beschikbaar komt voor Zeeland en het derde lijstje bevat de beleidskeuzen met relevantie voor Zeeland, maar zonder concrete budgetten.

De onderwerpen waarover geen nieuws te melden valt:

- Culturele infrastructuur en monumenten
- Energie
- Kustbeleid
- Landbouw en visserij
- Logistiek en maintenance
- Natuur
- Onderwijs en kennisontwikkeling

Zaken waarvoor budget beschikbaar komt, gerangschikt naar grootte van het betreffende budget:

- Thermphos → Conform verwachting heeft het kabinet het advies van de commissie Samsom m.b.t. de financiering van de sanering van het bedrijfsterrein van Thermphos overgenomen. Er is daarvoor € 27,7 miljoen gereserveerd, op voorwaarde dat provincie en Zeeland Seaports een gelijke bijdrage leveren.
- NVWA → Geen specifiek Zeeuws punt, maar wel relevant voor de provincie is dat de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit versterkt zal worden en daar een budget van € 25 miljoen voor is gereserveerd.
- Investeringsprogramma Zeeland in Stroomversnelling → Het ministerie van Economische Zaken stelt € 25 miljoen euro beschikbaar voor de uitvoering van het Investeringsprogramma Zeeland in Stroomversnelling, daarvan is 10,5 miljoen nu zichtbaar op de begroting in 2018. € 3 miljoen wordt nog dit jaar vanuit de bestaande middelen via de najaarsnota overgeboekt. De resterende bedragen gaan via alternatieve routes zoals de DEI subsidie en het toekomstfonds.
- Wielingen → Het rijk draagt 50%, met een maximum van € 2 miljoen bij aan de aanleg van een Maatwerkgeul in de Wielingen, de aanloopgeul van de Westerschelde. Daarmee kan dit project na een lange voorbereidingstijd worden uitgevoerd. Het verbetert de toegankelijkheid van de Zeeuwse havens, waarmee een lang gekoesterde wens van Zeeland Seaports en provincie Zeeland in vervulling gaat.

Relevante beleidskeuzen zonder concrete budgetten. Het eerste voorbeeld is een keuze die een provinciale bijdrage kan vergen.

- Omgevingswet → Het programmabureau Aan de slag met de Omgevingswet, een samenwerkingsverband van de verschillende overheden, wordt fors uitgebreid, nl. van 89 fte naar 153 fte. De niet eerder gecommuniceerde forse capaciteitstoename kan een significante extra bijdrage van de partners vragen. In IPO-verband wordt bij het rijk navraag gedaan naar de achtergrond van deze verrassende uitbreiding.
- Corridor Rotterdam-Antwerpen → In dit onderzoek zal naar verwachting ook aandacht uitgaan naar spoorinfra projecten (VeZa en KGT) en de vaarwegverbindingen die voor Zeeland en de achterlandverbindingen van de havens van groot belang zijn.
- Omgevingsveiligheid → Wat nog onzeker was, maar nu bevestigd, is dat ook in 2018 financiën beschikbaar komen voor het Programma Impuls Omgevingsveiligheid 2015-2018.
- Geluidshinder → De aanpak van geluidshinder op gemeentelijk en provinciaal niveau wordt beter uitvoerbaar gemaakt via het programma SWUNG 2. Deze nieuwe geluidsregels worden ondergebracht in de Omgevingswet. Lagere overheden ontvangen subsidies om aan de voorschriften van deze regelgeving te kunnen voldoen.
- Reductie regeldruk → Betere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving moet leiden tot een reductie van de regeldruk. Deze taken worden door 29 Omgevingsdiensten uitgevoerd, waarvan er zes een specialisatie in BRZO-taken hebben.
- Nieuw onderdeel van het Deltaprogramma is het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Hoewel het samenhangt met de veiligheid tegen overstromen en de zoetwatervoorziening, is dit programma breder en omvat ook zaken als hittestress, extreem weer en in het algemeen nadrukkelijker aandacht voor klimaatverandering bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het sleutelwoord voor dit adaptatiespoor is samenwerking.
- Ondersteuning krimpregio's → de ondersteuning van provincies en gemeenten in krimpregio's wordt in 2018 voortgezet.
- Bestuur → Het rijk stimuleert bestuurlijke samenwerking op regionaal niveau, onder meer via de proeftuinen Maak verschil, het Actieprogramma Bevolkingsdaling en via het project Grensoverschrijdende Samenwerking. Daarmee wordt ingespeeld op de toenemende verschillen in Nederland, met name tussen (groeiende) stedelijke regio's en meer landelijk gelegen krimpgebieden.
- Sociaal domein → Aandacht voor het monitoren van effecten van de decentralisaties (overall rapportage sociaal domein) en de financiële verantwoording.

Ten slotte nog een financieel-technisch punt: de accrestranche (indexering) 2017 wordt, ten opzichte van de raming in de meicirculaire 2017, neerwaarts bijgesteld. De accrestranche 2018 kent een positieve bijstelling ten opzichte van de meicirculaire 2017. Voor het totaal van de tranches 2017-2022 is sprake van een positieve bijstelling van het accres. De neerwaartse bijstelling voor de accrestranche 2017 is met name het gevolg van uitvoeringsmeevallers op de SZW-begroting en aanpassingen van het kasritme op de lenM begroting als gevolg van diverse Design, Build, Finance en Maintain-contract -projecten.

Voor Zeeland betekent dit voor 2017 een lagere algemene uitkering uit het provinciefonds van € 900.000 ten opzichte van de meicirculaire en voor 2018 hogere algemene uitkering van € 400.000 ten opzichte van de meicirculaire 2017.

Over de effecten van de septembercirculaire worden PS separaat middels een brief en begrotingswijziging geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretarissen

Bijlagen: 2

Eerste reactie Zeeuwse overheden op Troonrede en Miljoenennota

Persbericht, te versturen op 19 september 2017

Op 19 september 2017 opende Koning Willem-Alexander het nieuwe werkjaar van het parlement met het uitspreken van de Troonrede. Ook zijn de Miljoenennota en Rijksbegroting gepubliceerd. Na een eerste globale lezing van de stukken reageert bestuurlijk Zeeland voorzichtig positief op de plannen van het kabinet voor 2018.

Zoals te verwachten viel, bevat de Rijksbegroting geen grote verrassingen. De belangrijkste mededeling uit de Miljoenennota gaat over de sanering van Thermphos. Zeeland is verheugd dat het kabinet besloten heeft om hiervoor geld vrij te maken. Voor het overige zijn de ogen vanuit Zeeland vooral gericht op de kabinetsformatie.

Thermphos

Wij hebben geconstateerd dat het Rijk op de begroting van I&M € 27,7 miljoen heeft gereserveerd voor de problematiek Thermphos. Wij zijn blij dat ook het Rijk nu meehelpt om het probleem van Thermphos op te lossen. De Provincie is met het Rijk in overleg over de gezamenlijke standpuntbepaling van het advies Samsom. De verwachting is dat de kabinetsreactie en de reactie van GS op het rapport Samsom op woensdag 20 september 2017 verschijnen.

Economische structuurversterking

Het afgelopen jaar is er door bestuurders uit Zeeland ingezet op het bereiken van een akkoord met het kabinet over economische structuurversterking van Zeeland (commissie Balkenende). De afspraken zien we terug in de begroting van het Ministerie van Economische Zaken. Dat betekent dat Zeeland verder kan met de aanpak van economische structuurversterking: hierin staat € 6,5 miljoen opgenomen voor het Investeringsprogramma Zeeland in Stroomversnelling, ten behoeve van Innovatiefinanciering. Ook de ondersteuning van provincies en gemeenten in krimpregio's wordt in 2018 voortgezet.

Energie en klimaat

Nederland staat voor grote opgaven op het gebied van waterveiligheid, beschikbaarheid van zoet water en een klimaatbestendige inrichting. Gemeenten, provincies en waterschappen slaan de handen ineen om Nederland energieneutraal, klimaatbestendig en circulair te maken. Regionale uitvoeringskracht is hiervoor onmisbaar. Niet voor niets hebben provincies, gemeenten en waterschappen de onderhandelaars de gezamenlijke investeringsagenda 'Naar een duurzaam Nederland' aangeboden.

In het vandaag gepresenteerde Deltaprogramma staat Zeeland expliciet genoemd als voorbeeldregio en voorloper op het gebied van klimaatadaptatie in Nederland: maatregelen om ondanks klimaatveranderingen te leven met water. Denk aan de proeven die we doen op het gebied van hittestress, het project Waterdunen en de opslag van zoet water in de grond. We zijn blij met het extra geld dat beschikbaar komt voor het vergroten van het waterbewustzijn onder jongeren.

We willen als Zeeuwse overheden samen met het bedrijfsleven en kennisinstellingen blijven werken aan een snelle overgang naar duurzame energie en een klimaatbestendige omgeving. Zeeland leeft met water en is daarom bij uitstek geschikt als locatie voor vernieuwende duurzame energie en innovatieve ontwikkelingen op het gebied van waterveiligheid. Alle Zeeuwse gemeenten gaan voor 2019 een klimaattest uitvoeren, ondersteund door waterschap en provincie. De uitkomsten hiervan worden gebruikt voor een risicodialoog met de samenleving en het opstellen van een Zeeuwse klimaatadaptatiestrategie.

In de Miljoenennota wordt de noodzaak onderstreept om als overheden en het bedrijfsleven samen te werken om de klimaatdoelstellingen te halen. We doen een beroep op het nieuwe kabinet om juridische en belastingtechnische belemmeringen weg te nemen die het soms lastig maken om als overheden onderling samen te werken of samen met het bedrijfsleven afvalstromen - zoals afvalwater - nuttig te kunnen (her)gebruiken.

Bereikbaarheid over land en water

Het Rijk stelt maximaal € 2 miljoen beschikbaar voor het weghalen van een drempel in de Westerschelde bij de Wielingen. Dat is goed nieuws voor de havens: met deze aanpassing verbetert de nautische toegang van de Westerschelde. Provincie en Zeeland Seaports hebben samen gelobbyd om dit voor elkaar te krijgen.

De projecten nieuwe Zeesluis bij Terneuzen en Volkeraksluizen staan ongewijzigd in de plannen. Bij de Volkeraksluizen wil het Rijk op korte termijn quick wins uitvoeren en wachttijden monitoren. Op lange termijn is het plan om de sluisen uit te breiden met een extra sluiskolk voor de beroepsvaart.

Nieuw in de begroting is het MIRT onderzoek naar versterking van de corridor Rotterdam-Antwerpen dat de provincie Zuid Holland samen met Zeeland en andere partners uitvoert. Rijk en regio onderzoeken daarbij de ontwikkelkansen van het Deltagebied op het gebied van economie, duurzaamheid en innovatie. In 2017 komen de eerste resultaten van dit onderzoek beschikbaar. Voor Zeeland kun je dan denken aan de goederenspoorverbinding Zeeland-Antwerpen als mogelijk project.

Aanpak criminaliteit

Het kabinet geeft terecht aandacht aan de toename van ondermijnende criminaliteit: vermenging van de onderwereld en de bovenwereld. In Zeeland staat dit de laatste jaren nadrukkelijk op de agenda. Het is dan ook goed nieuws dat het kabinet hiervoor ook de komende jaren middelen beschikbaar stelt. Ook komt er extra geld voor grensbewaking, op vliegvelden en aan de kust.

Verder erkennen we het belang van de extra investeringen in de Miljoenennota op het gebied van cyberveiligheid. Ook in Zeeland maken overheden en bedrijfsleven steeds meer gebruik van ICT-systemen, bijvoorbeeld voor de infrastructuur en waterveiligheid. Dat is efficiënt maar vraagt ook een goede beveiliging.

Tot slot

Veel onderwerpen zijn door het kabinet nog niet benoemd. Dat is logisch. Het gaat immers om de nationale begroting, waar Zeeland integraal onderdeel van uitmaakt. Bovendien vond Prinsjesdag 2017 plaats in een tijd van kabinetsvorming.

Ondanks de geringe nieuwsaarde van de Miljoenennota is Zeeland tevreden over de implicaties van de begroting 2018 voor Zeeland. Verder kijken we verwachtingsvol naar het Regeerakkoord. We gaan graag in gesprek met het nieuwe kabinet over wat ons land in zee kan betekenen voor Nederland. We hebben volop plannen voor onze regio; die ontwikkelen we graag verder. Op eigen kracht, maar ook in partnerschap met het Rijk.

Namens de Zeeuwse overheden,
Han Polman, Commissaris van de Koning in Zeeland
Rob van der Zwaag, voorzitter van de Vereniging van Zeeuwse Gemeenten
Toine Poppelaars, dijkgraaf Waterschap Scheldstroom

Provincies in de startblokken voor nieuwe kabinetsperiode

19 Sep 2017

De laatste Miljoenennota van het huidige kabinet bevat zoals verwacht geen grote nieuwe plannen. IPO-voorzitter Ank Bijleveld-Schouten: "Het is nu wachten op de plannen van de onderhandelaars aan de formatietafel. Veel onderwerpen waar provincies voor aan de lat staan, zoals bereikbaarheid, regionale economie, woningmarkt en de energietransitie, maken de behoefte aan een nieuw regeerakkoord urgent. Dringende kwesties, waar we als samenleving snel en effectief op moeten handelen. Wij willen straks snel van start met het nieuwe kabinet om in gezamenlijkheid en met andere partners die maatschappelijke opgaven beet te pakken."

Klimaat

Een van de belangrijke thema's voor de komende jaren is klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Ook koning Willem-Alexander refereerde in zijn Troonrede aan het klimaatvraagstuk. "Zo moeten de afspraken uit het klimaatakkoord van Parijs worden verankerd in een stevig Europees klimaat- en energiebeleid. Het tegengaan van klimaatverandering is per definitie een internationale opgave, waaraan ieder land moet bijdragen. In Nederland voeren we het Energieakkoord onverkort uit", aldus het staatshoofd. Bijleveld-Schouten: "Afspraken op Europees niveau zijn belangrijk, maar we moeten ook op nationaal, regionaal en lokaal niveau extra stappen zetten."

Nationaal programma

Provincies hebben samen met gemeenten en waterschappen de onderhandelaars de gezamenlijke investeringsagenda 'Naar een duurzaam Nederland' aangeboden. De investeringsagenda bevat een fors pakket aan maatregelen en investeringen op het gebied van energie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Ook werken de medeoverheden aan regionale energiestrategieën. Bijleveld-Schouten: "Belangrijke randvoorwaarden zijn dat het nieuwe kabinet mee investeert, knelpunten in wet- en regelgeving wegneemt en een Nationaal Programma Energietransitie start onder krachtige verbindende regie. Dat hebben we in ons recente gesprek met de onderhandelaars aan de formatietafel ook meegegeven."